

VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID

ADVIES VAN DE VRWB BETREFFENDE DE BEHANDELING
VAN DE EUREKA-DOSSIERS.

VRWB-R/ADV-13

Datum : 21 september 1989.

Advies van de VRWB betreffende de behandeling van de EUREKA-dossiers.

Inleiding

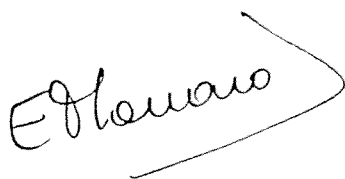
1. De doelstelling van EUREKA is enerzijds en in de eerste plaats via de industriële samenwerking in Europees verband hoogtechnologische produkten, diensten en procedés te genereren, bestemd voor de wereldmarkt, anderzijds de oplossing rond grensoverschrijdende problemen door samenwerking te bevorderen. Ondernemingen, universitaire en andere onderzoekseenheden kunnen eraan deelnemen.
2. EUREKA beperkt zich niet tot de E.G.-lidstaten, ook de EVA-landen zijn aangesloten. Onder bepaalde voorwaarden, gecontroleerd door de "high level group", komen ook derde landen met een aanvullende participatie in aanmerking.
3. Terwijl de programma's van de Europese Commissie in hoofdzaak het precompetitief onderzoek betreffen, is EUREKA daarentegen voornamelijk gericht op het competitief onderzoek. De interesse bij de KMO's is hiervoor belangrijk, daar het competitief onderzoek geacht wordt dichter aan te leunen bij de noden van de KMO's.
4. De bedrijven en onderzoekscentra nemen zelf het initiatief tot deelname aan EUREKA. De aangesloten landen kunnen echter ieder voor zich hun aanwezigheid in EUREKA steunen en oriënteren door de grootte van hun eigen nationale of regionale inspanningen (financiële o.a.).
5. Het verwerven van een EUREKA-project betekent internationaal een belangrijke kwaliteitserkenning voor de betrokken bedrijven en onderzoeksgroepen.

Aanbevelingen

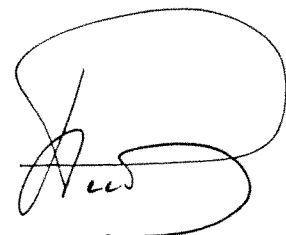
1. Gelet op het voorgaande is EUREKA een belangrijk instrument voor de Vlaamse industriële wereld om haar internationale samenwerking wetenschappelijk en strategisch te verstevigen. Het is voor een klein land bovendien belangrijk dat de Commissie van de Europese Gemeenschappen zijn rol versterkt in internationale programma's, zoals EUREKA, in 't bijzonder om een optimale coördinatie na te streven.
2. De VRWB is van oordeel dat de Vlaamse overheid gepaste stimuli dient te voorzien om de Vlaamse deelname in EUREKA te verzekeren en zelfs te verhogen, rekening houdend met de Vlaamse industriële situatie met veel KMO's en met een wetenschappelijk onderzoekspotentieel grotendeels aan de universiteiten. De Raad doet daartoe de hierna volgende aanbevelingen aangaande de organisatie, de financieringswijze, de budgetten en de criteria.

3. Voor de organisatie dient, uitgaande van de huidige constellatie, beroep gedaan te worden op de bestaande structuur voor het industrieel onderzoek in de Vlaamse Gemeenschap m.n. FIOV en VLIWO. De instructie van de dossiers dient door een operationele EUREKA-kern binnen de administratie te gebeuren, van bij het begin tot in de realisatiefase. Deze kern kan instaan voor een degelijke afhandeling van het dossier binnen het tijdschema van EUREKA, in 't bijzonder m.b.t. hun conformiteit met de EUREKA-criteria en de eventuele regionale betoelaging in welke vorm dan ook. Daarvoor steunt zij op het beleid en de strategie door de bevoegde Minister vastgelegd. Deze EUREKA-kern moet voldoende autonoom kunnen werken met een eigen werkingsbudget en over voldoende deskundigen beschikken om het VLIWO-advies voor te bereiden, om de FIOV-middelen te volgen en om de internationale relaties efficiënt te organiseren.
4. Bij het vaststellen van de financieringsmechanismen zou men rekening dienen te houden met de praktijken van kracht in andere EUREKA-landen. Deze mechanismen mogen bijgevolg niet discriminerend zijn voor de Vlaamse ondernemingen en onderzoekscentra. Het uitsluitend toepassen van het systeem van terugvorderbare voorschotten wordt daarbij in vraag gesteld.
De VRWB opteert ervoor een duidelijk onderscheid te maken tussen de definitiefase van het project en de realisatiefase ervan.
5. De Raad vraagt bovendien aandacht voor de vrijwaring van het licentierecht van de ondernemingen en de onderzoeksgroepen, evenals van het publicatierecht.
6. De VRWB beveelt de Vlaamse Executieve aan jaarlijks in het F.I.O.V. belangrijke middelen vast te leggen voor de EUREKA-activiteiten. Hierbij dienen de ondernemingen en onderzoekscentra voldoende garanties te krijgen voor de continuïteit van dergelijke initiatieven.
Omwille van hun internationale dimensie zouden de EUREKA-projecten bij het toekennen van de middelen voor industrieel onderzoek van een voorkeursbehandeling dienen te genieten. Een belangrijk deel van de vastleggingen voor EUREKA dienen aan beloftevolle KMO-projecten te worden besteed. Er moet voorkomen worden dat specifieke projecten té belangrijke delen van het budget zouden consumeren.
7. De volgende regionale financieringscriteria voor het Vlaams gewest worden aanbevolen :
  - 7.1 De projecten met Vlaamse deelname moeten een directe industriële of dienstenfinaliteit en een commercialiseerbaar of maatschappelijk resultaat op het oog hebben.
  - 7.2 De Vlaamse onderzoekscentra kunnen ook met buitenlandse industriële partners of onderzoeksinstellingen onderzoeksprojecten indienen.

- 7.3 Voor een EUREKA-project dient een kandidaat een projectdefinitie, een tijdsschema, een onderzoeksplan, een businessplan (marktstudie, bestedingsplan, valorisatieplan) en een inschatting van de maatschappelijke effecten uit te werken.
- 7.4 Indien buitenlandse firma's of onderzoekscentra de medewerking wensen van Vlaamse onderzoekscentra of ondernemingen, dient, in de mate dat de regio bij de financiering betrokken is, een valorisatie in eigen gemeenschap te gebeuren teneinde het socio-economisch nut te vrijwaren voor de Vlaamse Gemeenschap.
- 7.5 Er dient een valorisatie in Vlaanderen te zijn gewaarborgd in verhouding tot de deelname van de Vlaamse onderneming of onderzoekscentrum in het geheel van het internationale project of, bij ontstentenis, een licentie-overeenkomst die in voldoende mate de Vlaamse inbreng vergoedt.
- 7.6 Een Vlaamse onderneming moet ernaar streven op zijn minst verantwoordelijk te zijn voor het o & o van een belangrijk deel van het ganse project.
- 7.7 De medewerking van een Vlaamse firma of onderzoekscentrum aan een o & o-project in EUREKA-verband impliceert de deelname van deze firma aan de valorisatie en de commercialisering van het eindprodukt. Deze deelname dient zich uit te strekken tot markten en behoeften gespecificeerd in de doelstellingen van de verklaring van Hannover.
8. De Raad beveelt hierbij aansluitend de Vlaamse Executieve aan een evaluatie in te bouwen van de activiteiten in het kader van EUREKA, door gebruik te maken van industriële indicatoren, door beroep te doen op gegevens beschikbaar bij de bevoegde diensten, o.m. ook DPWB, en door eventuele internationale vergelijkingen.
Het is onontbeerlijk dat de VRWB via de CNIS regelmatig geïnformeerd wordt over de uitvoering en vordering van EUREKA. Dit laat toe de regionale aanpak globaal te evalueren en, desgevallend bijsturingen voor te stellen.
9. Er is dringend een aanpassing van de wettelijke en structurele basis in Vlaanderen nodig om bovenvermelde aanbevelingen, criteria en voorwaarden operationeel te maken.

Dr. Ir. Elisabeth MONARD
Sekretaris VRWB

Prof. Dr. Theo PEETERS
Voorzitter VRWB